

Vega
verneområde

Møteinnkalling

Utvalg: Vega verneområde

Møtested: Stavsmarken gård, Vega

Dato: 03.12.2024

Tidspunkt: 12 - 16.30 inkludert lunsj

De som møter er: Jørgen Moss (leder), Andre Møller (nestleder), Odd Arnold Skogsholm (vara), Runar Omnø (SNO-lokalt), Rita Johansen (Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv), Anja Halmøy Fredriksen (verneområdeforvalter), Jannike Wika (verneområdeforvalter).

Eventuelt forfall må meldes snarest til verneområdeforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 22/24	Godkjenning av møteinnkalling		
ST 23/24	Benker og bord til innfallsport og gapahuk - Eidemsliene, Kjellerhaugvatnet og Holandsosen naturreservat		2024/8524
ST 24/24	Nytt gjerde ved innfallsport Kjellerhaugvatnet naturreservat		2024/8511
ST 25/24	Vedlikehold av jordbruksvei til informasjonspunkt i Kjellerhaugvatnet naturreservat		2024/8513
ST 26/24	Budsjettregulering tiltaksmidler i verneområdene på Vega 2024		2023/33933
ST 27/24	Tiltaksmidler 2025 for verneområdene på Vega		2024/8058
ST 28/24	Søknad om midler til drift av Vega verneområdestyre - prosjektstilling - forvaltningsplan - 2025		2024/8058
ST 29/24	Bestilling av ressurs fra Statens naturoppsyn for verneområdene på Vega i 2025		2024/8058
ST 30/24	Referatsaker <ul style="list-style-type: none">- Referat fra administrativt kontaktutvalg- Referat fra rådgivende utvalg- Rapport fra Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv, Oter- Innfallsport Gran		
ST 31/24	Eventuelt <ul style="list-style-type: none">- Dato for nytt styremøte (februar/mars)		

ST 22/24 Godkjenning av møteinnkalling

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområde	23/24	03.12.2024

Benker og bord til innfallsport og gapahuk - Eidemsliene, Kjellerhaugvatnet og Holandsosen naturreservat

Vedlegg:

1 SV: Benker med bord - tilbud

Forvalters tilrådning

Vega verneområde bevilger 61 000 kr + frakt til et bord og fem benker i Eidemsliene, Kjellerhaugvatnet og Holandsosen naturreservat. Pengene tas fra restmidler for årets budsjett for tiltaksmidler.

Saksopplysninger

Vega verneområde har tidligere i år blitt orientert om at det er behov for nye benker og nytt bord ved gapahuken som ligger i innfallsporten til Eidemsliene naturreservat. I tillegg er benker ved innfallsport i Holandsosen og Kjellerhaugvatnet slitt og delvis ødelagt.

Sekretariatet har derfor hentet inn tilbud på et bord og fem benker fra Hag Vegst AS som produserer benker og bord som er i tråd med materialvalg i Miljødirektoratets merkevarestrategi.

Tilbud:

Et bord 2100 x 790 x 760

Understell i 8 mm stål iht. skisse.

Bordplate i kjerneved furu med 5 stk. 2100 x 150 x 60

Emner bordplate festes med skruer i understell og beslagsplate

Fem benker 1800 x 450 x 310

Understell i 8 mm stål iht. skisse.

Sitteplate i kjerneved furu med 2 stk. 2100 x 150 x 60

Emner sitteplate festes med skruer i understell.

Totalpris for 1 bord og 5 benker er kr.61 017 eks mva.

Frakt kommer i tillegg.

Disse er også benyttet i andre nasjonalparker i fylket, som Lomsdal-Visten nasjonalpark og Børgefjell nasjonalpark.

Bilde av foreslått innkjøp av benk og bord som. Disse er stått i Lomsdal-Visten i 10 år.

Vurdering

Sekretariatet for Vega verneområdestyre anbefaler at styret benytter 61 000 kroner av årets resterende budsjettmidler til å kjøpe inn nye benker og bord.

Nasjonalparkforvalteren i Lomsdal-Visten har gode erfaringer med denne typen utemøbler og uttaler:

"Vi er fornøyde med investeringen. Benken og bordet på bildet er 10 år gamle, og furua har naturlig grånet i løpet av denne tiden, men det er ingen tegn til råte i veden. Cortenstålet sørger for at veden ikke har kontakt med bakken, noe som gjør at den får tørket opp mellom bruk."

Denne typen utemøbler er hensiktsmessige fordi de er gjenkjennbare for verneområder og nasjonalparker, samtidig som de oppfyller høye kvalitetsstandarder. For å opprettholde et godt helhetsinntrykk og sikre funksjonalitet over tid, er det fornuftig å erstatte slitt materiell med nytt.

Fra: Hag Vekst as[post@hagvekst.no]
Sendt: 22.11.2024 13:06:23
Til: Wika, Jannike Elise[jannike.wika@statsforvalteren.no]
Tittel: SV: Benker med bord

Hei,

Totalpris for 1 bord og 5 benker er kr.61 017 eks mva.

Med vennlig hilsen

Åge Bernt Stabbforsmo

Daglig leder

HaG Vekst AS

Tlf. 75 18 34 00

Faks 75 18 34 01

Mob. 48 26 18 96

E-post: aage.bernt.stabbforsmo@hagvekst.no

Web: www.hagvekst.no

Våre verdier er:

Troverdighet - Integritet - Respekt - Likeverd

Fra: Wika, Jannike Elise <jannike.wika@statsforvalteren.no>

Sendt: fredag 22. november 2024 09:13

Til: Hag Vekst as <post@hagvekst.no>

Emne: SV: Benker med bord

Hei

Vi ønsker å benytte oss av tilbudet under, på to benker og et bord. I tillegg ønsker vi å bestille tre benker.

Hva blir totalprisen? Skulle gjerne hatt svar i løpet av dagen.

Med vennlig hilsen

Jannike Elise Wika

seniorrådgiver

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

Telefon: 75 54 79 84

Mobil: 95 05 23 94

E-post: jannike.wika@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/no

Fra: Hag Vekst as <post@hagvekst.no>
Sendt: onsdag 14. august 2024 11:29
Til: Wika, Jannike Elise <jannike.wika@statsforvalteren.no>
Emne: SV: Benker med bord

Hei,

Takker for forespørsel! Beklager sendrektig tilbakemelding.

Oppsettet og pris nedenfor viser eksempelvis 1 bord og 2 benker

1 bord og 2 benker i rammer av stål, bordplate og sitteplate i furu

Spesifikasjoner

Bord 2100 x 790 x 760

Understell i 8 mm stål iht. skisse.

Bordplate i kjerneved furu med 5 stk. 2100 x 150 x 60

Emner bordplate festes med skruer i understell og beslagsplate

Benker 1800 x 450 x 310

Understell i 8 mm stål iht. skisse.

Sitteplate i kjerneved furu med 2 stk. 2100 x 150 x 60

Emner sitteplate festes med skruer i understell

Sum totalt kr.34 917 eks. mva.

Håper dette er av
interesse!

Med vennlig hilsen

Åge Bernt Stabbforsmo

Daglig leder

HaG Vekst AS

Tlf. 75 18 34 00

Faks 75 18 34 01

Mob. 48 26 18 96

E-post: aage.bernt.stabbforsmo@hagvekst.no

Web: www.hagvekst.no

*Våre verdier er:
Troverdighet - Integritet - Respekt - Likeverd*

Fra: Wika, Jannike Elise <jannike.wika@statsforvalteren.no>

Sendt: mandag 22. juli 2024 09:55

Til: Hag Vekst as <post@hagvekst.no>

Emne: Benker med bord

Hei

Jeg fikk tips fra mine nasjonalpark-kollegaer i Lomsdal-Visten og Børgefjell om at de hadde bestilt slike benker og bord fra dere.

Nå vurderer også vi å få oss slike benker i tilknytning til verneområdene på Vega. Kan dere sende meg pris på dette?

Med vennlig hilsen

Jannike Elise Wika

verneområdeforvalter på Vega

Statsforvalteren i Nordland

Telefon: 75 54 79 84

Mobil: 95 05 23 94

E-post: jannike.wika@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/no

Arkivsaksnr: 2024/8511-0

Saksbehandler: Jannike Elise Wika

Dato: 25.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	24/24	03.12.2024

Nytt gjerde ved innfallsport Kjellerhaugvatnet naturreservat

Vedlegg:

- 1 Kostnader gjerde - tilleggsopplysning
- 2 Kostnader gjerde

Forvalters tilrådning

Vega verneområdestyre bevilger 22 000 kr til de materielle utgiftene for bygging av nytt gjerde langs veien til gapahuken på kjellerhaugen i Kjellerhaugvatnet naturreservat. Pengene tas fra restmidler for årets budsjett for tiltaksmidler.

Saksopplysninger

I enden av jordbruksveien til gapahuken på Kjellerhaugvatnet beiter det sau på innmark som grenser til Kjellerhaugvatnet naturreservat. For å hindre at sau sliter på veien og at folk som går på veien forstyrrer dyrene, er det behov for et beitegjerde mellom jordbruksvei og innmark.

Innkjøp av materiell til gjerde og port vil koste 22 000 kr (eksklusiv mva). Grunneier av innmark og eier av sau utfører jobben.

Kostnader gjerde Kjellerhaugen. 260 m gjerde:

130 påler a kr 35	4550,-
3 ruller netting a 1119	3357,-
8 lettgrinder a 1198,-	9568,-
Kamstål	4000,-
Kramper, div.	500,-
Til sammen	21975,- uten mva.

Flyfoto. Rødt skravert område er Kjøllerhaugvatnet naturreservat hvor gapahuken ligger. Rød linje er forslag til beitegjerd og gul linje er port til innmark.

Bilde. Innmark med beitende sau ved jordbruksveien til Kjøllerhaugvatnet naturreservat.

Vurdering

Verneområdestyret sitter igjen med restmidler til bruk på tiltak knyttet til verneområdene for 2024.

Det er et stort behov for å etablere et beitegjerd mellom innmarken, der sauene beiter, og jordbruksveien som benyttes av turgåere på vei til og fra gapahuken og til utkjøring av sau til beiteområder i utmark og innmark. Gapahuken på Kjøllerhaugen fungerer som et viktig informasjonspunkt for Kjøllerhaugvatnet naturreservat.

Slik situasjonen er nå, beveger sauene seg fritt både på innmarken og langs jordbruksveien. Dette medfører flere utfordringer: Veien blir tilgriset med avføring, noe som skaper dårligere fremkommelighet for turgåere. Samtidig blir sauene forstyrret av menneskelig aktivitet. I tillegg har mild høst med mye nedbør skapt utfordringer for større kjøretøy på veien.

For å løse disse utfordringene foreslås det at Vega verneområdestyre benytter 22 000 kr av årets restmidler til å finansiere materiell til oppføring av gjerde og en port til innmarken. Dette tiltaket vil sikre at sauene holdes på innmarken, beskytte dem mot forstyrrelser fra ferdsel, og bidra til å redusere slitasje og forurensning på veien.

Fra: gisle@vegakystgard.no[gisle@vegakystgard.no]
Sendt: 19.11.2024 08:11:55
Til: Wika, Jannike Elise[jannike.wika@statsforvalteren.no]
Tittel: Gjerde Kjellarhaugen

Hei, glemte kamstål der det må brukes. Kostnad ca. 4000,-

Gisle

Fra: gisle@vegakystgard.no[gisle@vegakystgard.no]
Sendt: 18.11.2024 21:06:18
Til: Wika, Jannike Elise[jannike.wika@statsforvalteren.no]
Tittel: Kostnader gjerde.

Kostnader gjerde Kjellerhaugen. 260 m gjerde. 130 påler a kr 35	
4550,-	
	3 ruller netting a 1119
3357,-	
	8 lettgrinder a 1198,-
9568	
	kramper, div.
500.	
	Til sammen
17975,- uten mva.	

Gisle.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	25/24	03.12.2024

Vedlikehold av jordbruksvei til informasjonspunkt i Kjellerhaugvatnet naturreservat

Vedlegg:

1 Tilbud1032.pdf

Forvalters tilrådning

Vega verneområdestyre bevilger 88 000 kr til utgifter for vedlikehold av jordbruksvei og snuplasser ved innfallsporten til informasjonspunktet i Kjellerhaugvatnet naturreservat. Pengene tas fra restmidler for årets budsjett for tiltaksmidler og drift.

Saksopplysninger

Jordbruksveien fra hovedvei til Kjellerhaugen ble siste gang vedlikeholdt i 2019. Etter 5 – 6 år er det behov for vedlikehold på veien og på to snuplasser samt kantslått langs jordbruksvei.

Verneområdeforvalter tok derfor kontakt med JD service AS for å gjøre en befaring på dette arbeidet og ba om et tilbud på:

Veigrus
Veiduk på innerste del av vei
Grus/pukk for to parkeringsplasser
Kantslått langs jordbruksvei

Sekretariatet mottok vedlagte tilbud på jobben på kr. 87 810,00. Eks. mva.

Veien er vist med stiplet linje fra hovedvei ved Liss-Ravnberget mot Kjellerhaugen. Kjellerhaugen naturreservat er merket med rødt.

Vurdering av saken

Jordbruksveien opp til informasjonspunktet i Kjellerhaugvatnet naturreservat er ca. 1 km lang og spiller en viktig rolle for både friluftsliv og landbruk. Veien brukes hyppig av fotgjengere og turister, samt av tyngre kjøretøy i forbindelse med landbruksaktiviteter. Blant annet benyttes veien til å transportere sauer til og fra inmark og utmark, og av traktorer som leverer fôr til sauene i vinterhalvåret.

Sist gang veien ble vedlikeholdt var i 2019, og i løpet av de siste årene har det oppstått utfordringer. Små og store hull i veien og slitasje har gjort veien slitt. Den ekstremt høye nedbøren den siste tiden har forverret situasjonen, og gjort veien våt og ujevn. Snuplassene er også svært nedkjørte og gjørmete. Det er derfor behov for oppgradering og vedlikehold av veien, inkludert utbedring av hull og oppgradering av snuplassene. I tillegg vokser det nå opp småkratt langs veien. Dette krattet bør ryddes før veksten utvikler seg til større trær som vil kreve mer omfattende tiltak for fjerning i fremtiden.

En slik oppgradering vil bidra til å opprettholde veiens funksjon som en viktig ressurs for både lokalt landbruk og naturoplevelser.

JD Service AS gjennomførte vedlikehold på samme veitrase i 2019, og Vega verneområdestyre var svært fornøyd med kvaliteten på arbeidet. Sekretariatet foreslår derfor at samme entreprenør engasjeres til dette oppdraget, basert på tidligere gode erfaringer.

Jd Service AS
Sørbygdveien 233
8986 VEGA

Vår ref: Robert Lie Johansen
Deres ref: Jannike Wika
Lever til: Kjellarhaugvatnet, 8984 VEGA

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8003 BODØ

Dato: 21.11.2024 Tilbud nr.: 1032
Gyldig til: **05.12.2024**

Opprusting av vei og 2 parkeringsplasser inn til Kjellarhaugvatnet.

BESKRIVELSE	PRIS	ANTALL	RABATT	MVA	BELØP
Gravemaskin Hitachi zx135 pr time.	1 080	8	0 %	25 %	8 640,00
Flytting av gravemaskin med maskinsemi.	4 000	1	0 %	25 %	4 000,00
Veigrus 0-16 inkludert transport inntil 100 kubikk på vei.	350	100	0 %	25 %	35 000,00
Veiduk Kl B 5M bredde, pr meter	74	30	0 %	25 %	2 220,00
Grus/pukk for parkeringsplasser, tilsammen ca 400 kvadratmeter. 100 kubikk inkl transport.	350	100	0 %	25 %	35 000,00
Kantslått, traktor m/grov kjettingslåer pr.time	1 180	2,5	0 %	25 %	2 950,00
MVA-sats Høy 25 %	Grunnlag 87 810,00	MVA 21 952,50			Nettobeløp 87 810,00 Merverdiavgift 21 952,50
					SUM KR. 109 762,50

Følgende er inkludert i pristilbudet:

- Fra innkjørsel v/hovedvei og inn til første port legges det grus i hull og forsenkninger i vei.
- Det opparbeides en parkeringsplass langs etter veien på venstre side. Størrelse ca 100 kvadratmeter.
- Fra port og til ca 100 meter forbi den innerste parkeringsplassen bygges veien noe opp og det legges et lag på 10 cm med grus på hele strekket.
- Den innerste parkeringsplassen ryddes for jord og opparbeides med pukk/grus. Størrelse ca 15x20 meter.
- Det legges på et lag med grus, 8-10 cm tykkelse innerst på stien hvor den ligger over myra på stokker.
- Kantslått 2 meters bredde langs hele veien på begge sider.

Håper tilbudet er av interesse og hører gjerne fra dere.

Hilsen

Robert Lie Johansen
JD Service AS

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	26/24	03.12.2024

Budsjettregulering tiltaksmidler i verneområdene på Vega 2024

Det er fortsatt noen utgifter som ikke er blitt fakturert både til tiltak i verneområdene og til grunnstøtte. Budsjettet er derfor et estimert budsjett 2024.

Tabell: budsjettregulering for tiltakene i verneområdene i 2024:

Tiltak	Navn	Budsjett 2024	Brukt	mer/mindre forbruk
1	Hogst Kjellerhaugvatnet NR	20 000	0	20 000
2	Beiting Holandsosen NR	20 000	0	20 000
3	Beiting Hysvær/Søla LVO	20 000	0	20 000
4	Beiting Kjellerhaugvatnet NR	10 000	0	10 000
5	Slått i Lånan FFO	60 000	65 000	5 000
6	Slått i Skjærvær FFO	60 000	50 000	10 000
7	Slått i Flovær FFO	20 000	30 000	10 000
8	Slått i Muddvær FFO	30 000	17 000	13 000
9	Fjerne spredt sitkagran	5 000	5 000	0
10	Hogst av sitkagran av skogbrukslever	60 000	50 000	10 000
11	Marin forsøpling, Lånan	8 000	8 000	0
12	Utbedring av jordkjeller	0		
13	Bekjempelse av predator (mink)	0		
14	Bekjempelse av predator (kråke)	0		
15	Bekjempelse av veitistel i Hysvær	5 000	5 000	0
16	Plukking og klipping av spredt sitkagran	0		
17	Lyngsviing i Holandsosen NR	5 000	0	5000
18	Beiting i Muddvær FFO	40 000	20 000	20000
19	Klopping i Eidemslie NR	15 000	0	15000
20	Samarbeid Vegaskolen			
21	Informasjon og annonsering			
22	Informasjon og tilrettelegging ved fuglekikkerhus	25 000	30 000	5000
23	Tilrettelegging og sikring for husdyr ved gapahuk	25 000	25 000	0
24	Utbedring av lundebru i Flovær FFO	20 000	20 000	0
25	Uforutsette utgifter	2 000	0	2000
	Sum	450 000	325000	125 000

I tillegg til 125 000 kr i restmidler for tiltak i Vega verneområdestyre, har verneområdestyret en rest på 64 000 kr i grunnstøtte.

Forvalters tilrådning

Viser til budsjett med fordeling av tiltaksmidler for 2021 i tabellen over (vedtatt i sak 8/2024 i Vega verneområdestyre): Forslag til omdisponering av midler:

1. Merforbruk (i tiltak 5, 7 og 22) dekkes inn med mindre forbruk i tiltak 1.
2. Midlene til tiltak 23 og 24, hhv tilrettelegging og sikring for husdyr ved gapahuk og utbedring av lundebru i Flovær FFO, totalt 45 000 kr overføres til Stiftelsen Vegazyan Verdensarv til gjennomføring tidlig vår 2025.
3. Totalt mindre forbruk på 125 000 kr brukes til:
 - a. Benker og bord innfallsporter, jf. Egen sak 23/24 61 000 kr
 - b. Nytt gjerde ved jordbruksvei, jf. Egen sak 24/24 22 000 kr
 - c. Vedlikehold av jordbruksvei, jf. Egen sak 25/24 42 000 kr ¹

Totalt 125 000 kr

4. Vega verneområdestyre vedtar nytt budsjett for 2024:

Tiltak	Navn		Nytt budsjett 2024
1	Hogst Kjellerhaugvatnet NR	20 000	0
2	Beiting Holandsosen NR	20 000	0
3	Beiting Hysvær/Søla LVO	20 000	0
4	Beiting Kjellerhaugvatnet NR	10 000	0
5	Slått i Lånan FFO	60 000	65 000
6	Slått i Skjærvær FFO	60 000	50 000
7	Slått i Flovær FFO	20 000	30 000
8	Slått i Muddvær FFO	30 000	17 000
9	Fjerne spredt sitkagran	5 000	5 000
10	Hogst av sitkagran av skogbrukselever	60 000	50 000
11	Marin forsøpling, Lånan	8 000	8 000
12	Utbedring av jordkjeller	0	
13	Bekjempelse av predator (mink)	0	
14	Bekjempelse av predator (kråke)	0	
15	Bekjempelse av veitistel i Hysvær	5 000	5 000
16	Plukking og klipping av spredt sitkagran	0	
17	Lyngsving i Holandsosen NR	5 000	0
18	Beiting i Muddvær FFO	40 000	20 000
19	Klipping i Eidemsliene NR	15 000	0
20	Samarbeid Vegaskolen		
21	Informasjon og annonsering		
22	Informasjon og tilrettelegging ved fuglekikkerhus	25 000	30 000
23	Tilrettelegging og sikring for husdyr ved gapahuk	25 000	25 000
24	Utbedring av lundebru i Flovær FFO	20 000	20 000
25	Uforutsette utgifter	2 000	0
26	5 benker og 1 bord, egen sak		61000
27	Vedlikehold jorbruksvei til Kjellerhaugvatnet, egen sak		42000
28	Gjerde mellom innmark og jorbruksvei, egen sak		22000
	Sum	450 000	450000

¹ Resterende midler til dette tiltaket, dvs. 46 000 kr, foreslås dekt av restmidler i grunnstøtten

Vurdering

Tiltak 1 ble ikke gjennomført på grunn av uforutsett mye kartleggingsarbeid og planlegging av neste års arbeid med å fjerne ettervekst i og rundt allerede eksisterende hogstflater.

Tiltak 2, 3 og 4 ble utbetalt i sin helhet gjennom LUF-midler (langbrukets utviklingsfond), som administreres av Vega kommune.

Det ble bruk for uforutsett mindre midler til tiltak 6, 8, 10, 18 og 19.

Tiltak 18 ble av uforutsette årsaker ikke gjennomført i Muddvær. På grunn av stort behov for beiting i hogstfelt i Kjellerhaugvatnet naturreservat ble geitene satt ut i dette feltet, men til en lavere kostnad.

Tiltak 19 er gjennomført, hvor restmaterieell ble brukt og arbeidskostnader finansiert gjennom grunnstøtten.

Tiltak 17 er ikke gjennomført og derfor ikke utbetalt.

Midlene til tiltak 23 og 24, på totalt 45 000 kr overføres til Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv for gjennomføring tidlig vår 2025.

Budsjettet vil muligens endre seg fra møteinnkallingen blir sendt ut til møtet holdes. Det vil da være det oppdaterte budsjettet som presenteres.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	27/24	03.12.2024

Tiltaksmidler 2025 for verneområdene på Vega

Vedlegg:

- 1 Rammer og opplegg for statsforvalterne og verneområdestyrene - midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, samt SNO-ressurser i verneområder - 2025.PDF
- 2 Vedlegg Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2020-2025.PDF

Forvalters tilrådning

Vega verneområdestyre vedtar fremlagte forslag til neste års budsjett til tiltak i verneområdene på Vega, jfr. tabell under. Vega verneområdestyre gjør en endelig sluttprioritering i 2025 når tildelingen fra miljødirektoratet er gjort.

Budsjett for tiltak i verneområdene på Vega 2025:

	Tiltak	Søknad nr
1	Fjerne ettervekst av sitkgagran i Kjellerhaugvatnet NR	200 000
2	Beiting Holandsosen NR	80 000
3	Beiting Hysvær/Søla LVO	30 000
4	Beiting Kjellerhaugvatnet NR	60 000
6	Slått i Lånan FFO	70 000
7	Slått i Skjærvær FFO	70 000
8	Skjøtsel i Flovær FFO	30 000
9	Slått i Muddvær FFO	30 000
10	Vedlikehold av beitegjerd Kjellerhaugvatnet NR og Holandsosen	60 000
11	Fjerne spredt sitkagran	5 000
12	Hogst av sitkagran av skogbrukselever	70 000
13	Bekjempelse av predator (minkfeller)	20 000
14	Bekjempelse av veitistel i Hysvær	10 000
15	Lyngsviing i Holandsosen NR	5 000
16	Informasjon og annonsering	10 000
20	Uforutsette utgifter	10 000
	Sum	760 000

Bakgrunn og vurdering

Vega verneområdestyre har mottatt brev fra Miljødirektoratet, om rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering, samt SNO-ressurser i verneområder – 2025, se vedlegg 1. I brevet står det bl.a.: Tiltak i verneområdene: «Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, finansiert over kap./post 1420.31. Frist for innmelding er 10. januar 2025.»

Videre: «Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 2. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.»

Aktiviteten for 2025 er lagt opp som en god videreføring av det arbeidet som er gjort inneværende år. Prosessen er forankret i møter med administrativt kontaktutvalg den 11. oktober og felles rådgivende utvalg for verneområdene og Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv den 30. oktober, hvor det også har kommet inn innspill til tiltak.

Flere av tiltakene som er satt opp kan med fordel ses i sammenheng slik som bekjempelse av fremmede arter (sitka).

Forvalter går gjennom alle forslag til tiltak og forklarer nærmere om bakgrunnen.

Alle Statsforvaltere og verneområdestyrer

Trondheim, 07.11.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2024/8934

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Rammer og opplegg for statsforvalterne og verneområdestyrene - midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, samt SNO-ressurser i verneområder - 2025

Statsforvalteren kan i år innen 15. november sende inn et anslått totalbeløp for tiltaksmidler for 2025 (midler til naturrestaurering ikke inkludert) og på grunnlag av dette bli tildelt 25% av totalbeløpet allerede i tildelingsbrevet før jul. Elektronisk søknadssenter (ESS) skal som vanlig benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, og frist for innmelding i ESS er 10. januar 2025. Innmelding av behov for SNO-ressurs skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt.

Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering Nytt – statsforvaltere kan melde inn estimert totalbeløp innen 15. november 2024

Med referanse til oppfølging etter vårkonferansen for miljøverndirektørene og e-post fra Miljødirektoratet til embetene av 1. oktober, følger her informasjon om prøveordning for tidlig del-tildeling av tiltaksmidler. Prøveordningen gjelder kun for statsforvaltere og kommuner med delegert forvaltningsmyndighet. Ordningen gjelder ikke for restaureringstiltak over samme budsjettpost – her gjelder innmelding av behov for midler som før. Nasjonalpark- og verneområdestyrene skal melde inn og får behandlet sine behov for tiltaksmidler på samme måte som tidligere år.

For at statsforvalterne skal kunne starte opp forberedelser og tiltak som kan/bør ha oppstart tidlig på året i 2025, ønsker vi å tildele 25 % av innmeldt totalbehov allerede den 20. desember 2024, i tildelingsbrevet til statsforvalterne for 2025. Alle tiltak skal være i tråd med postformålet og strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder. Vi ber om at statsforvalterne innen 15. november sender inn et realistisk anslag for totalbeløp for tiltaksmidler i 2025 – midler til naturrestaurering ikke inkludert. Anslaget sendes på e-post til post@miljodir.no og med kopi til vibeke.husby@miljodir.no

Nasjonalpark- og verneområdestyrene har i flere år meldt inn behov for midler til tiltak i ESS, på samme vis som statsforvalterne. De har på bakgrunn av innmeldingen fått en rammetildeling, med mulighet til å disponere midlene mellom innmeldte tiltak som er innenfor postformålet til kap./post 1420.31 i statsbudsjettet og er i tråd med strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder. Vi legger nå opp til liknende prosedyre for statsforvalterne.

En ramme vil bli tildelt i februar 2025, på bakgrunn av hvilke tiltak som er godkjent/har fått status som OK i ESS. Dette vil gi en smidigere ordning for statsforvalterne og samtidig effektivisere arbeidet i direktoratet. Det vil ikke lenger være behov for å melde inn behov for omdisponering av tiltaksmidler, så lenge midlene benyttes på tiltak med status OK i ESS. Rapportering i ESS skal skje på slutten av året, på samme måte som før. Dette fordi vi trenger en nasjonal oversikt over bruken av tiltaksmidlene, med behov for å kunne ta ut nasjonale rapporter fra ESS til ulike formål. Naturoppdrag vil om ikke så lenge kunne gi ytterligere forenkling og effektivisering av oppgavene knyttet til både innmelding av behov for midler til tiltak og rapportering.

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

De miljørettslige prinsippene

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, skal forvaltningsmyndighetene synliggjøre vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestauring

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap, åpent lavland, elver og innsjøer og marine naturtyper langs kysten, både innenfor og utenfor verneområdene. Restauring er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler fra post 1420.21 til styrket kapasitet hos Statsforvalterne knyttet til oppgaver på naturrestauring. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder som er av et visst omfang, meldes inn i skjemaet for *Naturrestauring* i ESS. Hvis tiltaket har mer karakter av skjøtsel, meldes det inn i skjemaet for *Tiltak i verneområder*.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle innmeldte tiltak skal i tillegg til verneformålet være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtelsesplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter. Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadsskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2025 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til

slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes. Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som har kontrakt med SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier. Behov for midler til informasjonstiltak i slike prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag til informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2025 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger. Antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Vi har tidligere hatt en avtale for leveranse av verneskilt, underskilt og skiltstenger, men den har gått ut. Vi skal i gang med anskaffelse av ny avtale. Inntil videre er det fortsatt mulig å bestille hos Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

Innmeldinger av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren".

Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan *ikke* dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og det er derfor viktig med effektmåling av tiltak. Vi oppfordrer derfor forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i Naturoppdrag.

Ferdselstellere

Vi har frem til nå hatt et opplegg for ferdselstellere i verneområder der Miljødirektoratet besitter tellere, som fordeles til forvaltningsmyndighetene basert på behovsinnmelding. SNO lokalt har bistått med oppsetting og drift, samt ajourføring av databasen.

Efaringene med dagens opplegg for ferdselstellere viser imidlertid at SNO bruker uforholdsmessig mye tid på oppfølging av tellere, og det er behov for å redusere SNO-bidraget grunnet begrensede ressurser. Dette betyr at forvaltningsmyndighetene kan forvente mindre SNO-bistand til tellere i felt. Vi er i ferd med å avklare opplegg for 2025, og vil komme med informasjon når dette er avklart.

For 2025 meldes behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere inn i ESS som før. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet skrives kr. 1. Det er ikke ønskelig at forvaltningsmyndighetene kjøper inn tellere selv ved bruk av tiltaksmidler.

Marint søppel

Det fins en egen tilskuddspost for tilskudd til tiltak mot marin forurensning (post 1420.71). Statsforvalteren kan oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke midler fra denne posten for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Opprydding av avfall langs elver, vann og innsjøer er også omfattet av ordningen. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS, i skjemaet *Tiltak i verneområder*.

Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats, gjennomføring av oppdrag og oppfølging av bevaringsmål som SNO har ansvar for. Forvaltningsmyndigheten og naturoppsynet skal

bruke Naturoppdrag, både i planlegging og gjennomføring av oppdrag i verneområdene.

Hovedpunkter i samhandlingen (se også tabell under):

- I tillegg til å bruke Naturoppdrag aktivt gjennom året, skal de årlige planleggingsmøtene omhandle verneområdearbeidet og være en arena for samhandling om utfordringer og prioriteringer kommende år
- Planleggingsmøtene mellom SNO og forvaltningsmyndighetene skal gjennomføres mellom 15. november og 15. desember. På forhånd bør det ha vært gjennomført formøter mellom saksbehandler hos forvaltningsmyndigheten og lokalt SNO hvor man går mer detaljert gjennom rapportering og nye fremtidige oppdrag
- Forslag til oppdrag for kommende år skal legges inn av forvaltningsmyndigheten i Naturoppdrag senest 1 uke før planleggingsmøtet. Forvaltningsmyndigheten kan også legge inn oppdrag ved behov gjennom året
- Alle oppdrag som er utført inneværende år skal være godt og tilstrekkelig dokumentert i Naturoppdrag av utføreren senest en uke før planleggingsmøtet. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur
- Endelig frist for innlegging av oppdrag for kommende år, er 10. januar.
- Ved innlegging av oppdrag i Naturoppdrag hvor SNO settes som ansvarlig, skal det som utfører settes inn navnet på *Naturoppsyn* som er oppgitt i Naturoppdrag. Alle verneområdene skal ha et SNO-navn som *Naturoppsyn*. Hvis det ikke ligger inne Naturoppsyn, lar en utfører stå tom
- SNO vil etter 10. januar ta endelig stilling til om oppdraget kan tas eller skal avvises. Hvis oppdraget tas, blir det vurdert om utfører skal endres eller ikke. Eventuell endring gjøres av SNO lokalt som del av egen planlegging
- Endelig frist for avklaring av oppdrag, settes til 15. mars, men det skal tilstrebes å ha dette klart så tidlig som mulig
- Forvaltningsmyndighetene har hovedansvar for behov og oppdrag, mens SNO bruker observasjon, med eller uten krav til oppfølging, samt installasjon for å registrere det som oppdages/registreres i felt. Forvaltningsmyndigheten må deretter vurdere om det skal genereres behov eller oppdrag utfra SNO sine innlagte observasjoner og installasjoner.

SNO er selv ansvarlig for å planlegge og prioritere og er økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av egne tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er allikevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år. Det jobbes med å få på plass en egen funksjon i Naturoppdrag, hvor forvaltningsmyndigheten i samråd med SNO må legge inn ønsket tilsynsfrekvens for alle verneområder. I dag har mange embeter en egen plan for dette, og inntil den nye funksjonen i Naturoppdrag blir tilgjengelig, må

denne planen brukes. Ordinært tilsyn i verneområdene skal ikke legges som oppdrag i Naturoppdrag.

Oppdrag knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de eventuelt legges inn som oppdrag til SNO.

Tabelloversikt over viktige frister og gjøremål.

Hva skal gjøres?	Hvem gjør det?	Når skal det gjøres?	Kommentar.
Formøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	Senest en uke før planleggingsmøtet	Gjennomgang av gjennomførte og kommende oppdrag. Forvaltningsmyndighet arrangerer
Opprett forslag til kommende års oppdrag i Naturoppdrag	Forvaltningsmyndighet	Senest en uke før planleggingsmøtet	
Dokumenter alle oppdrag utført inneværende år i Naturoppdrag	Utfører	Senest en uke før planleggingsmøtet	Også tiltak knyttet til "Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)" og andre naturrestaureringsoppgaver. Om utfører ikke har tilgang til Naturoppdrag skal ansvarlig dokumentere oppdraget
Planleggingsmøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	15. november til 15. desember	Forvaltningsmyndighet arrangerer
Opprett alle oppdrag for kommende år i Naturoppdrag	Forvaltningsmyndighet	Senest 10. januar	Oppdrag til SNO skal være knyttet til en utfører
Siste frist for å avvise oppdrag i Naturoppdrag	Lokalt SNO	Senest 15. mars	Avviste oppdrag skal ha " <i>Ingen utfører</i> ". Godtatte oppdrag skal ha riktig <i>Utfører</i>

Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 20. november 2024.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Det ligger to ulike skjemaer i ESS for innmelding av behov for midler til tiltak på post 1420.31 – ett for *Midler til tiltak i verneområder* og ett for *Midler til naturrestaurering*. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering i ett av skjemaene.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Ethvert tiltak som meldes inn skal kun ha én økonomisk ansvarlig.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2025. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post til:

Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet

Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i ESS og behov for SNO-ressurs (som utfører) i Naturoppdrag, er **10. januar 2025**.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>
Naturoppdrag: <https://naturoppdrag.miljodirektoratet.no/>

Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2025, økonomirapportering pr 1. november og endelig årsrapport pr. 31. des. 2025. Samtidig med endelig årsrapportering skal det også rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet, se mailadresser over. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Vedlegg:
Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I statsbudsjettet for 2019 (Prop.1S (2018-2019) står følgende:

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiene, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevarer for Noregs nasjonalparker og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparker og andre verneområde med store besøkstal eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltings-/skjøtelsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og

utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

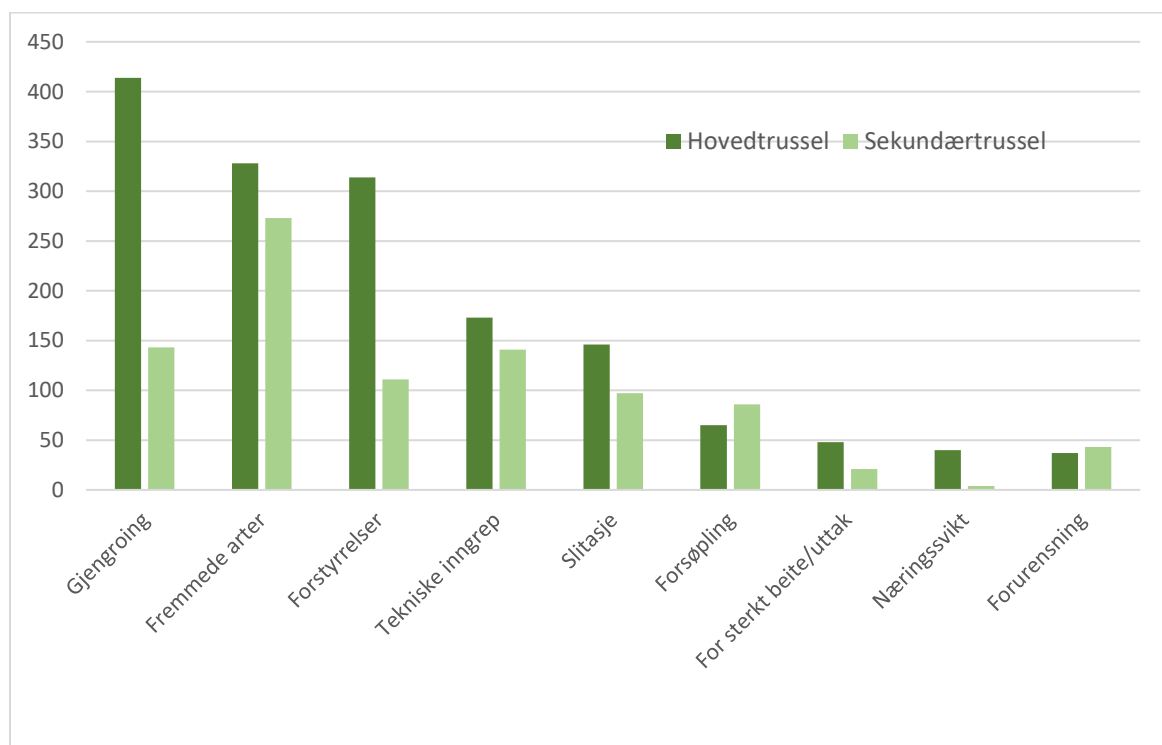
Tiltak skal være forankret i en skjøtelses- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd."

Prioriteringer ved bruk av midler til tiltak i verneområder

Klima – og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er gjengroing, fremmede arter, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 31.12.2017

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende

skjøtsel), skal prioriteres høyere enn nye, større prosjekter. Det finnes likevel tilfeller der strakstiltak bør prioriteres. Dette gjelder f.eks. der det oppdages nye forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale og der trua arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt. Et annet eksempel kan være sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltningen.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder er likevel god, oppdatert informasjon i tråd med merkevaren viktig.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til opprettelse av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til (primært å delfinansiere) gjennomføring av denne typen tilrettelegging, og søknader til slike anlegg skal være godt begrunnet med bl.a. informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging etter universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og de har som den klare hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Kulturminner er en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Ansvar for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner, og tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til dette formålet. Skjøtsel av enkelte kulturminner, slik som steingjerder, gravrøyser og fangstsystemer, kan likevel vurderes prioritert for samfinansiering med kulturminnemyndigheten. Eksempler på tiltak som *ikke* finansieres av tiltaksmidler eller driftsmidler er vedlikehold av bygninger i verneområder. Ansvar for finansiering av vedlikehold og drift av bygninger ligger hos eier.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	28/24	03.12.2024

Søknad om midler til drift av Vega verneområdestyre - prosjektstilling - forvaltningsplan - 2025

Forvalters tilrådning

Vega verneområdestyre søker om følgende midler til drift og arbeid med forvaltningsplan i 2025:

Navn	
Møteutgifter for Vega verneområdestyre, rådgivende	130 000
Befaring for Vega verneområdestyre	45 000
Revisjon av forvaltningsplan	1 300 000
Forvaltningsplan (møteutgifter, annonsering og publisering)	75 000
Ornitologisk kartlegging Kjellerhaugvatnet NR	50 000
Ornitologisk kartlegging Holandsosen NR	50 000
Revidering av skjøtselplan for Holandsosen NR	90 000
Sum	1 740 000

Bakgrunn og vurdering

Drift av Vega verneområdestyre. Erfaringsmessig må verneområdestyre, rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg påregne noe mer møteaktivitet i forbindelse med utarbeidelse av forvaltningsplan. Det tas derfor høyde for 5 ordinære styremøter, 3 møter i rådgivende utvalg og 3 møter i administrativt kontaktutvalg.

To av tre styremedlemmer er lokale og har derfor begrenset med utgifter på reise. Møtene avholdes på verdensarvsenteret, men det legges også opp til møter andre plasser på Vega. I tillegg til honorar og reiseutgifter må det tas høyde for leie av møtelokaler og lunsj.

Det legges opp til at det skal arrangeres en befaring med verneområdestyret i løpet av 2025. Tanken bak dette er at befaringen skal være en årlig begivenhet hvor styret får faglig påfyll og sosialt samvær.

For **Rådgivende utvalg** vil det bli noen utgifter knyttet til leie av møtelokaler med servering. De fleste vil være lokale, med kort reisevei, og reiseutgiftene for slike møter regnes derfor som begrenset. Rådgivende utvalg vil bli involvert i arbeidet med forvaltningsplan, men dette arbeidet vil ha sitt eget budsjett.

Forvaltningsplan for verneområdene på Vega. Arbeidet med å revidere forvaltningsplanen for de sju verneområdene på Vega er startet og skal ifølge prosjektplanen være avsluttet sommeren 2026, se prosjektplanen her: https://www.nasjonalparkstyre.no/uploads/files_vega/Prosjektplan-Forvaltningsplan-for-verneomradene-pa-Vega.pdf

Alle verneområdene på Vega ligger i Vegaøyen verdensarvområde. Forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv er av Vega kommune foreslått å inngå i kommunens samfunnsdel. Siden Vega verneområdestyre skal forvalte verneområdene i samsvar med internasjonale forpliktelser er verneområdestyret, gjennom verneområdeforvalter, representert i arbeidsgruppen i denne kommunale prosessen. Det er hensiktsmessig at revideringen av forvaltningsplanen for verneområdene gjøres så parallelt som mulig med det forvaltningsplanarbeidet som nå gjøres i kommunen, og Vega verneområdestyre har derfor prioritert at forvaltningsplanarbeidet blir gjennomført etter vedtatt prosjektplan. Pr i dag deltar altså verneområdeforvalter i prosessen med ny forvaltningsplan for Vegaøyen Verdensarv i tillegg til å lede prosessen med å revidere forvaltningsplanen for verneområdene på Vega.

Gjennomføring av annet styrerelatert arbeid, som gjennomføring av besøksforvaltningstiltak, oppfølging av skjøtselstiltak i verneområder, kontakt med brukere og andre interessenter i verneområdene, informasjonsarbeid samt gjennomføring av styremøter i denne perioden vil også være ressurskrevende og høyst nødvendig for å ivareta verneverdiene.

For å sikre at alle oppgaver som er knyttet til verneområdeforvaltningen på Vega, blir ivaretatt på best mulig måte innstiller sekretariatet på at Vega verneområdestyre søker om midler til en prosjektstilling slik at fremgangen med forvaltningsplanarbeidet sikres.

Ornitologisk kartlegging av fugl i Kjellerhaugvatnet og Holandsosen naturreservat. Kjellerhaugvatnets fugleliv ble kartlagt i 2012 og 2020. Resultatene fra disse kartleggingene knyttes til skjøtselstiltak som er gjort i naturreservatet siden 2013.

En ny kartlegging i 2025 vil bli en oppfølging av tilsvarende kartlegging supplert med et tilsvarende opplegg for Holandsosen naturreservat, hvor det ikke er blitt gjort noen form for ornitologisk kartlegging.

Revidering av skjøtelsesplan for Kjellerhaugvatnet og Holandsosen naturreservat. Revisjon av skjøtelsesplanene for Kjellerhaugvatnet og Holandsosen naturreservat fra 2018 er viktig for å sikre at forvaltningen av disse områdene er oppdatert i forhold til

1. **Endringer i økosystemet:** Økosystemene i naturreservatene kan ha gjennomgått endringer på grunn av endret vegetasjon som ettervekst av sitkagran og konsekvens av lyngsviing. Oppdaterte skjøtelsesplaner vil hjelpe med å tilpasse forvaltningen til disse nye forholdene samt gi målrettede tiltak for å kontrollere og fjerne disse artene.
2. **Bedre metoder og ny kunnskap:** Siden 2018, kan det ha kommet ny kunnskap om bedre skjøtelsesmetoder som kan bidra til å ivareta områdene mer effektivt.

3. **Støtte lokal verdiskaping og engasjement:** En oppdatert skjøtselsplan kan også tilrettelegge for at lokale aktører involveres i skjøtselsarbeidet, noe som kan styrke lokal verdiskaping og engasjement for bevaring av naturen.
4. **Forbedring av besøkstilbud og tilrettelegging:** For at reservatene skal kunne benyttes av publikum uten at det går ut over naturverdiene, vil revisjonen også inkludere bedre tilrettelegging for besøkende og informasjon om hensynsfull bruk av områdene.

Sekretariatet innstiller på at Vega verneområdestyre søker om midler til revidering av skjøtselsplanene for Kjellerhaugvatnet og Holandsosen naturreservat.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	29/24	03.12.2024

Bestilling av ressurs fra Statens naturoppsyn for verneområdene på Vega i 2025

Forvalters tilrådning

Vega verneområdestyre gjør bestilling av fremlagte punkter i «Naturopdrag» for egne verneområder for 2025. Bestillingen gjøres i henhold til Miljødirektoratets brev 7. november 2024.

Bakgrunn

Det er årlig gjennomgang av tiltak og planlegging av neste års aktivitet sammen med SNO lokalt. Forvalter og lokalt naturoppsyn hadde møte med gjennomgang av årets aktivitet den 14. oktober 2024.

Jamfør instruks fra Miljødirektoratet 7. november skal planleggingen med naturoppsynet foregå via løsningen; «Naturopdrag» som er en digital løsning. Forvaltningsmyndigheten og naturoppsynet skal bruke Naturopdrag, både i planlegging og gjennomføring av oppdrag i verneområdene.

Vurdering

Aktiviteten for 2024 har vært etter bestillingen, og det er lagt inn mye samme aktivitet som tidligere. Forvalter går gjennom forslag til bestilling gjennom «Naturopdrag» i styremøtemøtet. Bestillingen tas opp på skjerm.

ST 30/24 Referatsaker

Margrethe Wika – Miljøvernsjef - Vega kommune
Anders Karlsson – Teknisk sjef - Vega kommune
Ove Horpestad – Jordbrukssjef - Vega kommune
Rita Johansen – Daglig leder - Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv

Saksbehandler Jannike Wika

Dato 23.10.2024

Referat - Administrativt kontaktutvalg

Tid: Fredag 11.oktober 11:30 – 15:30

Sted: Vega verdensarvsenter

Deltakere: Rita Johansen, Ove Horpestad, Margrethe Wika, Anders Karlsson, Jannike Wika

Inkludert lunsj

Saker

1. Økt skuddpremie på mink. Verneområdestyret får ikke betale ut skuddpremier. Da bør kanskje kommunen øke sin andel som har stått på stedet hvil de siste 20 – 30 årene? Kan Vega kommune øke sitt budsjett fra 10 000 til 20 000? **Rita.**

Administrasjonen i Vega kommune vil foreslå å øke budsjettet til dette tiltaket i 2025.

2. Skjøtselsmidler til buffersonen. Så må vi få til et møte med Landbruksdirektoratet om skjøtselsmidler til buffersonen. Se brev fra Røros der de har lyktes med det. Jon A er enig i at vi skal be om et møte med Landbruksdirektoratet når vi er i Oslo i uke 47 på Verdensarvforum og koordinatormøte. Men vi må diskutere hva som skal være kriterier for tilskudd i buffersonen. Jeg tror ikke vi bare kan regne ut hvor mange dekar som slås i buffersonen og kreve tilskudd for det? Kanskje det må være noe med gammel slåttemark i tilknytning til fiskarbondelivet i tidligere tider? Jeg snakket med en person i Landbruksdepartementet som påpekte at Røros jo hadde en argumentasjon som forklarte hvordan circumferensen hang sammen med verdensarvområdet. Og jeg tror vi må gjøre noe lignende her. **Rita.**

Administrativt kontaktutvalg mener at

- Administrasjonen i Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv og eventuelt Vega kommune undersøker hvordan Røros har gått frem for å få skjøtselsmidler til buffersonen, jfr. Landbruksdirektoratets rapport nr. 16/2022 «Landbrukets verdensarvordning og verdensarven Røros bergstad og Circumferensen. Tilråding fra Landbruksdirektoratet»
- Administrasjon i Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv løfter dette som en sak til Norges Verdensarv.
- Det er behov for å revidere «Tiltaksplan for kulturlandskapet i verdensarvområda Vestnorsk Fjordlandskap og Vegaøyan» som kan si noe om kriterier for tilskudd i buffersonen.

3. Overvåking av sjøfugl i Vegaøyen som en del av SEAPOP? Et overvåkings- og kartleggingsprogram for norske sjøfugler, etablert i 2005. Programmet har som mål å fremskaffe og vedlikeholde grunnleggende kunnskap om sjøfugl i Norge for å bidra til en bedre forvaltning av disse marine miljøene. **Jannike.**

Utvalget diskuterte muligheten for at Vegaøyen Verdensarv kan inkluderes i SEAPOP-programmet for overvåking av sjøfugl. Det ble fremhevet at dette ville være en viktig del av arbeidet med å overvåke og bevare sjøfuglbestandene i området.

Diskusjonspunkter:

- Inkludering i SEAPOP vil styrke forskningen og overvåkingen av sjøfugl i Vegaøyen, som er avgjørende for å forstå økosystemene i verdensarvområdet.
- Mye av kartleggingsarbeidet kan utføres av lokale aktører, noe som vil generere verdiskaping i det lokale samfunnet.
- Utvalget er enige om at dette vil være en positiv utvikling for både overvåking og lokalt engasjement i bevaringsarbeidet.

Utvalget er enige i at Vegaøyen bør inkluderes i SEAPOP-programmet. Jannike følger opp saken administrativt med SEAPOP for videre fremdrift.

4. Vi drøfter videre. Viser til innspills møte med Hysvær/Søla hvor det ble drøftet, Hva menes med «i god stand». Hentet fra forvaltningsplanen for Vegaøyen verdensarv: Målsettingen for Vegaøyen verdensarv er at natur- og kulturlandskapsverdiene om 12 år er i like god stand, eller bedre, som følge av målrettet forvaltning av natur- og kulturlandskapsverdiene. **Jannike.**

Utvalget drøftet hva som legges i begrepet at et område er i god stand med tanke på vegetasjonen i området, og hvordan dette kan måles på en systematisk måte.

Det ble understreket at vurderingen av vegetasjonens tilstand bør baseres på faglige anbefalinger fra innleide konsulenter med relevant ekspertise. Konsulenter gir konkrete anbefalinger om hvordan verdifulle naturtyper og arter i området best kan ivaretas, med fokus på både biologisk mangfold og langsiktig forvaltning.

Måling av vegetasjonstilstand inkluderer faktorer som artsmangfold, dekning av vegetasjonstyper, påvirkning av menneskelig aktivitet og eventuell tilstedeværelse av fremmede arter. Det ble også diskutert behovet for regelmessig overvåking for å sikre at tiltakene som iverksettes, bidrar til å opprettholde eller forbedre tilstanden i de mest verdifulle naturtypene i området.

5. Lokal reisemålsledelse. Jeg fikk tips fra min kollega i Lofotodden Nasjonalpark om hvordan Lofotrådet ønsker å organisere reisemålsledelsen i Lofoten. Jeg vet ikke hvor langt denne prosessen er kommet for Vega sin del, men kanskje noe av dette kan brukes i etableringen av en reiselivsledelse for Vega eventuelt for Sør-Helgeland? Jeg mener det er viktig at naturdelen er representert i en lokal reiselivsledelse og jeg mener det er best om Vega fikk en egen destinasjonsledelse som administreres av Vega kommune. Det krever imidlertid at Vega kommune får midler til en fast administrativ stilling som kan drive prosessen med å utarbeide en besøkstrategi og følge opp tiltaks som knyttes til denne. Vega med sin beliggenhet samt sine særegne verdier stiller i en egen kategori sammenliknet med nabokommuner. Ved en reisemålsledelse som er tett på brukerne av området øker mulighet for å få gjennomført en grundig besøksstrategiprosess med bred lokal

involvering. En besøksstrategiprosess i kommunal regi, vil lettere bli implementert i kommunalt planverk. Jeg mener imidlertid at Vega skal være i nettverk med nabokommuner – men altså ikke ha samme destinasjonsledelse. **Jannike.**

Utvalget diskuterte spørsmålet om reisemålsledelse for Vega, og det var enighet om at reisemålsledelsen bør være lokal, ikke regional.

Vega er et spesielt område med unike natur- og kulturverdier, og en lokal ledelse vil være bedre rustet til å ivareta disse forholdene på en best mulig måte. En lokal reisemålsledelse vil også ha bedre innsikt i lokale behov og utfordringer, noe som kan styrke bærekraftig forvaltning og turismeutvikling. Det ble trukket frem at en regional tilnærming kan mangle den nødvendige kontekstkunnskapen for å håndtere Vega sitt særegne landskap og verdensarvstatus.

Behovet for en lokal reisemålsledelse har blitt spilt inn til Vega kommunes nye samfunnsdel, noe som understreker viktigheten av å forankre dette i den langsiktige kommunale planleggingen.

6. Med bakgrunn i mail fra Bente Skogsholm med bilde av skiltet som står i Skogsholmen. Nå er skiltet gammelt og slitt. Hvem skal stå for skilting/vedlikehold/finansiering av skilt og informasjon i verdensarvområdet utenom verneområdene. Stiftelsen alene? I samarbeid med Vega kommune? **Rita.**

Det ble diskutert behovet for å utvikle en skiltplan som en integrert del av den fremtidige besøksstrategien for Vega kommune. Dette er spesielt viktig for å sikre god informasjon og veiledning for besøkende, samt å ivareta verneområdenes naturverdier og opprettholde god besøksstyring.

- Viktige punkter som ble nevnt i diskusjonen inkluderte:
- Behov for tydelig skilting som veileder turister og besøkende om hvilke områder som er tilgjengelige, og hvilke som har restriksjoner.
- Viktigheten av å utvikle skiltplanen i samarbeid med relevante interessenter som lokalsamfunnet, Vegaøyan Verdensarv og andre aktører innen naturforvaltning.

Enighet om at utviklingen av en skiltplan bør tas inn som en del av arbeidet med besøksstrategien for Vega kommune.

7. Kartlegging av naturtyper utafør verneområdene. Trenger vi mer kartlegging av natur utenfor verneområdene på Vega? Da kan dette meldes inn til Miljødirektoratet innen 1.november. For eksempel i forbindelse med endring av bruk av areal i områder hvor man kan anta at det finnes sårbare naturverdier. Se mer informasjon om ordningen her: [Kartlegging av naturtyper utenfor verneområder i 2025 | Miljødirektoratet \(statsforvalternett.no\)](https://statsforvalternett.no) **Jannike**

Utvalget bør være oppmerksom på muligheten til å melde inn behov for ytterligere kartlegging til Miljødirektoratet, spesielt i lys av eventuelle endringer i arealbruk. Det vurderes at det på nåværende tidspunkt ikke er et stort behov, men muligheten holdes åpen i forbindelse med revisjonen av kommunens arealdel.

8. Det er utfordring knyttet til spredning av sitkagran i og rundt verneområdene på Vega. kontroll og fjerning av sitkagran er avgjørende for å forhindre at arten utkonkurrerer naturlig vegetasjon og truer verdifulle naturtyper i verdensarvområdet. **Jannike**

Sitkagran vokser opp i og rundt hogstflater i verneområdene og sprer seg fra omliggende sitkaskoger på øya. Sitkagranskog i verdensarvområdet utenfor verneområdene er kartlagt, og det er behov for å fjerne disse bestandene for å beskytte det naturlige artsmangfoldet. Utvalget vurderte at det bør tas grep for å redusere ytterligere spredning fra nærliggende områder ved å etablere en buffersone rundt verneområdene som hindrer spredning fra sitkagran rundt.

Referent: Jannike Wika, verneområdeforvalter

Referat fra møte i rådgivende utvalg for Vega verneområdestyre og Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv

30.10.2024, Vega verdensarvsenter

Tilstede:

1. Anja C Nilssen – Skjærvær
2. Ingunn Tøgersen - Ylvingen grunneierlag
3. Snefrid Jakobsen – Nordland ærfugllag
4. John Arne Ludvigsen - Vegajakt
5. Solveig Løbeck – Muddvær
6. Aud Halmøy – Flovær
7. Mathias Mathisen – Utvær Lånan AS
8. Turid Næss - Skogsholmen Grendelag
9. Gunvald Eilertsen –Hysvær grunneierlag
10. Daniel Ulriksen – Søla, Vega skole og Vega kystlag
11. Stian Aassved – Kilvær
12. Bente Mari Mortensen – Vega verdensarvsenter
13. Kjetil Trøan – Helgeland museum
14. Anders Karlsson – Vega kommune
15. Jannike Wika - Verneområdeforvalter
16. Jon A Floa – leder i Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv
17. Rita Johansen – daglig leder i Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv

Forfall: Vega bondelag, U/L Skogholdt, Naturvernforbundet, Eidemsliene naturreservat, Vega Fiskarlag, Birdlife Helgeland, Vegaøyans Venner, Aktiv Vega, Vega sjøfarm

1. Leder i Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv, Jon A. Floa ønsket velkommen

2. Årets fokusområder. Rita innleder

SoS – Lyden av Stillhet

Stiftelsen har i 2024 gjennomført prosjektet «SoS – Lyden av stillhet» som har hatt som mål å få økt oppmerksomhet om den dramatiske nedgangen i sjøfuglbestanden og hvordan vi kan bidra til å hjelpe fuglelivet. 2. – 3. april inviterte Stiftelsen til sjøfuglkonferanse i Bodø/Fleinvær. Rundt 100 møtte opp og konferansen fikk god dekning av NRK Nordland. 2. - 3. juli ble det gjennomført tilsvarende arrangement i

Lånan og på Vega Verdensarvsenter som samlet fuglevoktere, forskere, politikere, forvaltere og fugleinteresserte. Det var fullt hus også her.

Både i Bodø og på Vega ble utstillingen «Sjøfuglarkivet på heimvei» vist og for barna var det fuglekikking på Nesfjæra, sangforestilling og arbeidsverksteder for barn der de bygde ehus og seing-kasser. Arrangementene på Vega ble koblet til 20 årsjubileet for verdensarven.

Årets ærfugl sesong: På tross av en svært fin sommer, var det også i år nedgang i antall hekkende ærfugl i dunværene. Med 840 hekkende fugler har det ikke vært lavere tall siden Stiftelsen startet med registrering av antall hekkinger i dunværene. Dette er sterkt bekymringsfullt og Stiftelsen og fuglevokterne skal i høst diskutere varslings til UNESCO. Verdensarvkoordinator og verneområdeforvalter har hatt møte med Miljødirektoratet om den bekymringsfulle situasjonen og saken vil bli fulgt opp videre.

Kulturlandskapsskjøtsel: Hogsten av sitka fortsetter i Skogsholmen og på Kvalholmen. Spesielt i Kvalholmen er trærne store og det er tungt arbeid.

Kulturlandskapsskjøtselen øker og spesielt i Kilvær er det en positiv utvikling med stadig større områder som slås. Spedning av tistler er et økende problem og spesielt i Omnøy har det de siste årene vært drevet et møysommelig arbeid med fjerning av tistler.

Gangarøy: Restaureringen av hovedhuset og brygga er kommet godt i gang. Brygga har fått nytt kai, den ene veggen er skiftet og den er skrappt og malt der det ikke var nødvendig å skifte material. Både brygga og huset har fått bølgeblikktak. Vestveggen på hovedhuset er skiftet. De øvrige blir bare skrappt og malt. Vinduene i hovedhuset er tatt ut og vil bli restaurert på Vega i vinter. Gjenstående arbeid vil sannsynligvis kunne bli ferdig i 2025.

3. Årets tiltak og fokusområder i verneområdeforvaltningen. Jannike innleder

- Besøk av Mosjøen vgs, skogbruksklasse – nyttig å ha dem her, hjelp med utfordringer i verneområdene, 10 mål som ble ryddet
- Store utfordringer – blir ikke ferdig. Må ha mer kunnskap om hvordan ettervekst av sitkagran kan bekjempes
- Moen – område med rotvelt og tre som er tatt av stormen og som ligger over sti som går videre til Vegdalskaret og til Trollvasstinden. Skogbrukselever fra Mosjøen videregående kan rydde der til våren. De har elevbedrift. Siden dette er Vegaøyan Verdensarv kan dette finansieres av Stiftelsen. Hvor mye og hvordan ønsker Vega kommune (grunneier) at dette skal ryddes? Forespørsel er sendt til Vega kommune.
- SeaPop – jobber for å få et overvåkningspunkt for sjøfugl i Vegaøyan. Blir en del av et nasjonalt fast overvåkingssystem
- Økt aktivitet: Søknader om helikopter for transport av material, bruk av drone mm. Må følge med på det.
- Tilrettelegging for lokale og besøkende – hvor skal det legges til rette og hvor skal det ikke
- Arbeid med revidering av forvaltningsplanene for verneområdene – Vega verneområdestyre har fått en ekstra ressurs som skal bistå i verneområdeforvaltningen mens forvaltningsplanarbeidet pågår. Starter på mandag.
- Hatt første møte om forvaltningsplanen med Hysvær - skal ha for alle områdene etter hvert, jfr prosjektplan [Nasjonalparkstyret | Revidering av forvaltningsplan](#)

- Spredning av tistler. Må ha en plan for å få fjernet tistel. Følges opp med påfølgende møte med NIBIO.

4. Forvaltningsplan for Vegaøyen ved Anders, ny daglig leder i Stiftelsen fra 01.01.2025

Gjennomgang av forvaltningsplanen – og bakgrunn for verdensarv.

- Verdiene – hentet ut av innskrivingsvedtaket (23)
- Hva som må beskyttes (Vegaøyens attributter)
- Hvordan verdiene skal ivaretas

Forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv er vedlegg til Vega kommunes samfunnsdel som har vært på høring og som sannsynligvis blir vedtatt i kommunestyret i desember 2024.

Gruppert i fem ulike kategorier – Geologi og landskap, nøkkelhabitater og biologisk mangfold, Menneskelig samhandling med naturen, Håndtering av økosystem og bruk av naturressurser, Lokalsamfunnets kontinuitet, motstandskraft og evne til tilpasning.

Staten har forpliktet seg til en helhetlig forskningsstrategi, men manglende kunnskap på departementsnivå.

Største utfordring er mangel på ressurser for å forvalte og ta vare på verdensarvverdiene.

Innspill:

- Øyene må kunne brukes. Kan ikke ha dagens regelverk som setter så mange hindringer i forhold til å få bygd hus.
- Vi må dra lasset sammen, viktig at vi inkluderer alle. Viktig å utnytte ressursen i utenforskapet.
- Siden 4 i høringsutkastet står det «Verdensarvens umistelige verdier skal vernes både kortsiktig og for framtidige generasjoner.» Mener Vega kommune må vurdere å bruke et annet ord en «vernes», som «*ivaretas*» eller «*tas hånd om*». Dette vil hindre misforståelser blant befolkningen om at Vegaøyen Verdensarv skal vernes på lik linje med de øvrige verneområdene.
- Mener grunnvannsområdene rundt Vega må vernes for å skape gode oppvekstområder for dyr- og fugleliv.
- Folk må få tilgang til øyene i Vegaøyen Verdensarv. Slik det er nå er det for dyrt for turister å komme seg ut i øyen.
- Savner positivismen som var på Vega på den tiden da Vega verdensarvsenteret ble åpnet.
- Løfte opp kunnskap fra tidligere tider. Men også ta med de unge og det de vil.
- Få tatt tak i ideer som ligger der, som folkehøgskole. Vil gi arbeidsplasser og ungdom.
- Viktig også å ta vare på kulturarven i byggingen av nye hus.
- Må bli mye bedre på å være uenig på en ordentlig måte. Da kan vi få fram ideer og strategier på en bedre måte.
- Flere og flere av de som eier hus i Vegaøyen Verdensarv, inkludert buffersonen ønsker å ivareta husene sine. De søker nordland fylkeskommune, med veiledning fra

byggningsvernrådgiver, om tilskudd til tiltak. Det er bra, men blir det flere innbyggere på Vega som følge av det?

- Forskning – en forskningsstasjon på Vega. Hvordan skal vi kunne ta riktige valg og framtiden om vi ikke har kunnskap?
- Lytte til ungdommens om ønsker både verdensarv og havbruk. Sy sammen framtiden med gammel – og ny kunnskap.
- Viktig å ha bladd gjennom forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv – den er grunnlaget for det arbeidet som skal gjøres framover.
- Savner mer innhold i forvaltningsplan som tydeliggjør målsettinger på kort sikt (1 – 4 år) samt tiltak som skal til for å oppnå målsettingene.
- Forslag om at det lages en oversikt over tilskudd som er mulig for brukerne av Vegaøyen Verdensarv å søke på.

5. Organisering av Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv

Stiftelsen vedtok i 2023 nye vedtekter med et styre med fem politiske representanter fra Vega kommune, Stortinget, Nordland fylkeskommune og Helgelandsrådet. Styret skal få innspill fra et fagråd og et rådgivende utvalg.

Nåværende styre består av:

- Ordfører Jon A Floa, Vega kommune, styreleder
Vara: Kjartan Sørøy, Vega kommune
- Kari Renate Nilsen, Vega kommunestyre, nestleder
Vara: Katrine Olsen Grindhaug, Vega kommunestyre
- Øystein Mathisen, Stortinget
Vara: Mona Fagerås, Stortinget
- Geir Knutson, Nordland fylkeskommune
Vara: Roy Skogsholm, Nordland fylkeskommune
- Siv Aglen, Helgelandsrådet
Vara: Mads Lund Nielsen, Helgelandsrådet

Observatører: Miljødirektoratet, Riksantikvaren, Statsforvalteren i Nordland, Vega verneområdestyre, Statens naturoppsyn.

Styret har et rådgivende utvalg som skal gi impulser til styrets arbeid. Rådgivende utvalg for Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv har felles møter med det rådgivende utvalget for Vega verneområdestyre. Følgende lag og foreninger er representert i det rådgivende utvalget: Hysværøyen Grunneierlag, Nordland Ærfugllag, BirdLife, avd. Sør-Helgeland, Vega Bonde- og Småbrukarlag, Skogsholmen Grendelag, Vega Bondelag, Vega Fiskarlag, Vega Kystlag, Vegaøyens Venner, Vega skole, Skogholt ungdomslag, Ylvingen, Utværet Lånan AS, Naturvernforbundet i Nordland, Visit Helgeland, Aktiv Vega, grunneierrepresentanter for Søla, Muddvær, Kilvær og Skjærvær.

Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv skal etablere et fagråd med representanter fra Riksantikvaren, Miljødirektoratet, Nordland fylkeskommune – kulturminner i Nordland (administrativt nivå), Vega verneområdestyre, Statens naturoppsyn, Vega kommune (administrativt nivå), Vega verdensarvsenter, Helgeland Museum og to grunneierrepresentanter fra verdensarvområdet og buffersonen.

Vi gir rådgivende utvalg muligheten til å komme med forslag til representanter fra verdensarvområdet og buffersonen innen 4. desember.

6. Presentasjon av ny leder i Vegaøyan Verdensarv

Anders Karlsson (45 år) er tilsatt som verdensarvkoordinator og daglig leder i Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv. Han tar over jobben etter Rita Johansen som blir pensjonist fra årsskiftet 2024/2025.

Anders Karlsson har de siste 15 årene jobbet som teknisk sjef i Vega kommune og er dermed godt kjent med både lokalsamfunnet og verdensarven. Som ansvarlig for plan- og utviklingsavdelingen i Vega kommune, har han over flere år opparbeidet god innsikt og kjennskap til norsk og internasjonal forvaltning av verdensarv. Det har gitt ham både mulighet og mandat til å være med å utvikle Vegaøyan verdensarvs nye forvaltningsplan.

Vi ønsker han hjertelig velkommen!

- 7.** En flott tale fra leder i Hysvær grunneierlag som takket Rita Johansen for lang og tro tjeneste i sin rolle som daglig leder i Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv.

Takk for møtet og vell hjem!

Ref. Rita Johansen og Jannike Wika

Vega, 01.11.2024

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8004 Bodø

Rapportering felling av oter i Vegaøyane Verdensarv 2024

Viser til tillatelse til felling av oter i brev fra Statsforvalteren i Nordland 12.03.2024. Jeg vil med dette rapportere om at det ikke er skutt skadeotere i Vegaøyane verdensarvområde i 2024. Oter har drept ærfugl i Bremstein, Hysvær og Flovær, men selv om store områder ble gjennomført av jeger med hund, klarte de ikke å ta ut skadeoterne.

På tross at det var en usedvanlig fin og tørr sommer, gikk likevel antall hekkende ærfugl ned med 100 individ, men pga av en nystegring på 20 hekkende fugl, endte tallet på 830 – mot 951 i 2023.

Flere ble tatt eller skremt av mink, som det har vært lite av de siste årene. Bare i Kilvær ble 10 ærfugler skremt eller drept av mink. I Hysvær ble det skutt mink og flere ble observert. Der var også ravn en stor plage.

De minste dunværene Bremstein, Skjærvær og Kilvær har hatt enkelte toppår, men har hatt forholdsvis stabile antall hekkende ærfugl. De tre største dunværene Lånan, Flovær og Muddvær har imidlertid hatt en dramatisk nedgang de siste årene, med mer enn halvert bestand av hekkende fugl.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bremstein				20	20	36	56	55	65	49	36	60	36	54	41	44	42	44	39
Flovær	151	147	153	155	152	120	136	140	170	143	124	140	127	127	120	104	92	88	71
Halmøy	50	77	79	66	38	38	40	40	40	40	20	20	20	20	20	20	10	10	10
Hysvær	64	89	90	98	92	122	110	104	103	105	134	158	130	153	164	182	180	184	202*
Kilvær		3	12	19	23	23	20	25	41	48	55	61	60	54	61	62	44	40	27
Lånan	538	502	597	636	665	663	773	764	963	719	729	761	792	699	743	563	572	494	420
Muddvær	151	181	221	215	193	173	203	188	218	166	153	167	70	89	95	79	75	47	42
Skjærvær	13	22	19	23	33	39	52	47	47	33	30	48	40	40	40	30	30	44	39
Totalt	967	1021	1171	1232	1216	1214	1390	1363	1647	1303	1281	1415	1275	1236	1284	1084	1045	951	830

**) Antall hekkende ærfugl i Hysvær er økt fordi det i årets statistikk inneholder registrering av hekkende ærfugl hos en som ikke er fuglevokter, men som likevel lager hus og reir til fuglene. Han har tidligere ikke vært med i tellingene.*

Rapportene fra fuglevokterne viser at det de siste årene har det blitt mindre og mindre «vill-e» å se på skjærene, dvs ærfugler som hekker vilt på skjærene og øyene rundt dunværene. Det er mulig at disse har trukket inn i dunværet for å søke beskyttelse mot predatorer og at de dermed veier opp for noen av ærfuglene som har blitt tatt eller skremt av oter.

Fuglevokterne er bekymret for mattilgangen og tror at ærfuglene lar være å hekke, eller ikke fullfører hekkingen, fordi de har for lite fettreserver. Det er mulig at det er forklaringen.

Som påpekt i rapportene fra de siste årene, er dette er ett av mange eksempler på at det er mangel på kunnskap om det marine økosystemet i verdensarvområdet, slik Instead Heritage påpeker i tilleggsutredningen til Kystplan Helgeland som ble levert i september 2022:

https://www.vega.kommune.no/f/p1/if5d6fc4e-897b-45e2-9352-9a04f7e58693/vegaarchipelago_supp-assessment_insteaderheritage-31aug2022.pdf

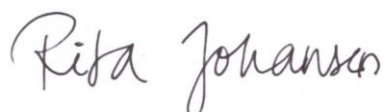
Med den halveringen av bestanden som gjelder for verdensarvområdet som helhet de 10 siste årene, er utviklingen er så bekymringsfull at fuglevokterne frykter at det ikke lenger vil være en livskraftig ærfuglbestand i Vegaøyen verdensarvområde om 10 - 15 år. Styret i Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv deler denne bekymringen. Styret i Stiftelsen skal derfor på førstkommende møte ta stilling til om UNESCO skal alarmeres om at en av de viktigste verdiene i Vegaøyen Verdensarv er truet.

Vega verneområdestyre, Stiftelsen og fuglevokterne ønsker å intensivere forskning og andre tiltak som kan bidra til økt bestand, eksempelvis mating, storstilt utsett av blåskjellstrømper, fartsreduksjon på havet ved dunværene mm. Dette er tiltak som vi vil ta opp med sentrale instanser, som Statsforvalteren, direktorat og departement. Vi ser også på satsningen «SOS – Lyden av stillhet», med konferanser i Bodø og på Vega nå i 2024, som et viktig tiltak for å hjelpe fuglene. Gjennom prosjektet har vi samlet forskere, forvaltere og fuglevokterne for å se på hvordan vi kan hjelpe sjøfuglene. Stiftelsen har nå tatt initiativ til et samarbeid med Nordland Ærfugllag for å utvikle en felles strategi langs Nordlandskysten for å hjelpe ærfuglene og bidra til rekruttering av hjelpere til dagens fuglevoktere.

Det er likevel viktig å påpeke at situasjonen her i verdensarvområdet er bedre enn andre steder langs kysten der ærfugltradisjonen ikke opprettholdes. I både Hysvær, Bremstein og Skjærvær er bestanden på samme nivå som tidligere. Både forskning og erfaringer viser også at ærfuglene trekker dit de opplever beskyttelse mot predatorer og andre forstyrrelser. Dette er fuglevokterne opptatte av og de vil jobbe videre med å ta vare på ærfugltradisjonen. Men da forutsetter de at det må være mulighet for å ta ut oter som de ser trekker inn mot husene før sesongen. Resultatet av uttaket av tre otere i Muddvær i 2021 før sesongen, så vi i 2022: ingen ærfugl ble tatt av oter. De kan derfor fortsette sitt møysommelige arbeid med å forsøke å få opp bestanden av hekkende ærfugl igjen etter at bestanden ble mer enn halvert i 2017.

Jeg vil til slutt benytte anledningen til å takke for et godt samarbeid med Statsforvalteren med å ta vare på ærfugltradisjonen gjennom fellingstillatelsen som har bidratt til at nedgangen ikke har vært enda større.

Med vennlig hilsen

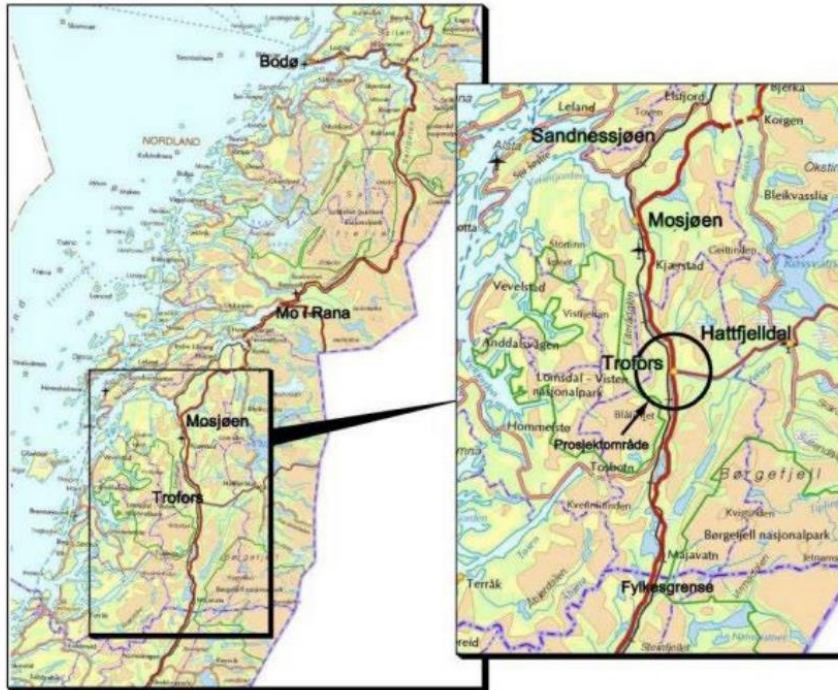

Verdensarvkoordinator/
Daglig leder
Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv
Ærfuglveien 1
8984 Vega

Laksvollen ved Trofors i Grane kommune.

I forbindelse med omlegging av E6 gjennom Svenningdal, Grane overtar Grane kommune et deponiområde på rundt 18. mål like ved E6. Dette området har fått navnet, «Laksvollen» og vil bli et naturlig stoppested like sør for Trofors sentrum.

Hvorfor?

- Grane kommune er første nordlandskommunen man møter langs E6
- Grane kommune er et knutepunkt nord – sør gjennom E6 og jernbane, og øst – vest via FV76 (Tosenveien) og RV 73 (Sverige)
- Kundegrnlag for bedrifter langs «gamle E6» blir redusert. Kommunen legger til rette for eksisterende bedrifter på Laksvollen
- Skape «ny gnist» i lokalsamfunnet.

Statens vegvesen anslår et omfang på 2150 kjøretøy/døgn i 2040. Av dette er 15% tungtrafikk.

Prosjektet Laksvollen.

Grane kommune har i dag status som nasjonalparkkommune og er vertskapskommune for 2 nasjonalparker (Børgefjell og Lomsdal-Visten) samt flere mindre verneområder.

Arealet på Laksvollen er ferdig regulert og i reguleringsbestemmelsene ligger det blant annet inne føringer for arkitektur og bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Tanken er at Laksvollen skal bli en attraksjon i seg selv gjennom særegen arkitektur, nærhet til laksevasdrag, gode stoppeffekter og et godt tjeneste- og aktivitetstilbud rundt og på selve Laksvollen.

Eksempler på attraksjoner på Laksvollen:

- «Storlaksen»
- Hundelufftegård
- Lekeplass/Rasteplass
 - o Zipline
 - o Buldreskulptur
 - o Bord, benker og badstue
- Trixie (vegkro/restaurant og overnatting)
- Ladding og drivstoff
- Bobilcamp
- Elvepromenade og natursti
- (dagligvare)
- (publikum/kontorbygg)

Bilde: Utsnitt av prospektet for Laksvollen i Grane – Grane nasjonalparkkommune

Informasjon om nasjonalparker og besøkssentrene i Nordland.

Grane kommune har i første omgang invitert «lokale» nasjonalparker, Lomsdal-Visten og Børgefjell inn for å delta i prosjektet med informasjon, og det er innledet et samarbeid med Miljødirektoratets merkevaregruppe for bruk av «merkevaren for Norges nasjonalparker». Mens prosjektet har gått fremover har man innsett at det er

et poeng at vi allerede her kan informere om nasjonalparker og besøkssteder i hele Nordland. Som tidligere innledet, så er Grane kommune et knutepunkt nord – sør og øst – vest og den første kommunen vi møter langs E6 i Nordland.

Dette informasjonspunktet vil bli et viktig punkt for å knytte Nordland sammen, nå besøkende tidlig og starte «kundereisen» enten de besøkende skal til Lofoten, Vega, Møysalen eller Saltdal.

Verneområde- og nasjonalparkforvaltere fra Nordland var sommeren 2024 invitert til befarings på Laksvollen med Grane kommune.

Planen er da å bruke 3 av totalt 12 tavler etter merkevaren for å presentere og fremheve besøksmål i Nordland. Innholdet på disse tavlene vil bli utviklet i løpet av vinteren 2024/2025 i samråd med respektive forvaltere. Forslag til presentasjon under:

Oversikt over nasjonalparker i Nordland

Temaplakat om utvalgte besøksmål i nasjonalparker

Temaplakat om besøkssteder

Forslag til plakater med bruk av merkevaren. Størrelsen på plakaterne er 70*100cm.

Finansiering av prosjektet med informasjon.

Nasjonalparkstyrene for Børgefjell og Lomsdal-Visten har allerede i 2024 satt av tiltaksmidler til deler av prosjektet. Etter samtale med Miljødirektoratet er det fornuftig at det er disse to styrene som søker midler og finansierer og styrer hele dette delprosjektet, også det som omhandler andre verneområder og besøkssteder.

Denne informasjonen/notatet kan legges frem for nasjonalpark- eller verneområdestyre til orientering. Dersom det er ønske om mer informasjon kan forvalter i Børgefjell, Tore Tødås eller forvalter i Lomsdal-Visten, Bjørnar Aarstrand kontaktes.

Se også prospektet som kommunen har laget av Laksvollen [her](#).

ST 31/24 Eventuelt